

בית המשפט העליון

ע"א 7646/23

לפני: כבוד ממלא מקום הנשיא ע' פוגלמן

המערער: פלוני

נגד

המשיבות: 1. פלונית
2. עו"ד טלי ברמן טל
3. היועצת המשפטית לממשלה

ערעור על החלטת בית המשפט לענייני משפחה בתל אביב-
יפו (כב' השופט י' אליהו) בתלה"מ 55093-03-22 מיום
10.7.2023

בשם המערער: בעצמו

פסק-דין

לפניי ערעור על החלטת בית המשפט לענייני משפחה בתל אביב-יפו (כב' השופט י' אליהו) בתלה"מ (משפחה ת"א) 55093-03-22 מיום 10.7.2023 שלא לפסול עצמו מלדון בעניינו של המערער.

1. המערער והמשיבה 1 (להלן: המשיבה) הם בני זוג לשעבר, ומזה מספר שנים מתנהלים ביניהם הליכים משפטיים כשבמוקד עניין האפוטרופסות והסדרי המשמורת על שני ילדיהם הקטינים (להלן: הקטינים). בשל ריבוי ההליכים בין הצדדים יתוארו להלן תמצית העובדות שצריכות להכרעה בערעור שלפניי. ביום 13.7.2022 התקיים דיון במעמד הצדדים שבסיומו קבע בית המשפט, בין היתר, כי למשיבה תינתן סמכות בלעדית על ענייני הרפואה והחינוך של הקטינים למשך תקופה של שנה. ביום 18.4.2023 הגישה המשיבה בקשה להארכת התקופה שקבע בית המשפט בהחלטתו מיום 13.7.2022 עד להחלטה אחרת, וביום 3.5.2023 קיבל בית המשפט את הבקשה בהיעדר תגובה מטעם המערער, תוך שצוין כי הבקשה הומצאה למערער ונצפתה על ידי בא כוחו. למחרת היום הגיש המערער בקשה לביטול ההחלטה מיום 3.5.2023 וביום 12.5.2023 דחה בית

המשפט את הבקשה הן בשל המחדל הדיוני של המערער בדמות אי הגשת תגובה, הן בשל סיכויי הבקשה (יוער כי ביום 14.5.2023 דחה בית המשפט בקשה דומה נוספת שהגיש המערער; ההחלטות מיום 3.5.2023, מיום 12.5.2023 ומיום 14.5.2023 יכוננו להלן: ההחלטות לעניין סמכויות המשיבה). יצוין כי במסגרת החלטתו מיום 12.5.2023 קבע בית המשפט, בין היתר, כי "המערער – ע' פ'" מצוי בנתק מוחלט מהקטיין [פלוגי – ע' פ'] ו-"מצוי בסכסוך בעצימות גבוהה עם [המשיבה – ע' פ'] וזו מתקשה להתנהל מולו. לפיכך ביטול ההחלטה אינו עולה בקנה אחד עם טובת הקטינים והיא תביא לפגיעה בהם ובאפשרות לתן להם מענה" (שם, סעיף 5). בקשת רשות לערער שהגיש המערער על החלטות אלו התקבלה בהסכמת המשיבה כך שהדיון הוחזר לבית המשפט תוך שנקבע כי המערער יגיש את תגובתו לבקשה בעניין הארכת הסמכויות של המשיבה תוך מספר ימים.

2. בצד המתואר, ביום 10.5.2023 הגישה המשיבה בקשה למינוי גורם מוסמך לתיאום המפגשים בין המערער לבין אחד מהקטינים (להלן: הבקשה למינוי גורם מוסמך). ביום 17.5.2023 דחה בית המשפט בקשה שהגיש המערער שהוכתרה כ"בקשה להוספת היועמ"ש כמשיב, לחקירת [המשיבה – ע' פ'] ובקשת ארכה למתן תגובה עד לתמלול הפרוטוקול", תוך שקבע כי "הבקשה להארכת מועד להגשת תגובות לבקשות בהן כבר נתנו החלטות אינה אלא ניסיון נוסף ושלא בדרך הקבועה כדין להביא לביטול ההחלטות שנתנו" (להלן: ההחלטה מיום 17.5.2023). ביום 21.5.2023 הגיש המערער את תגובתו לבקשה ובהמשך הגיש, בין היתר, בקשה למתן הכרעה בבקשה למינוי גורם מוסמך.

3. ביום 4.6.2023 הגיש המערער בקשה לפסילת המותב מלהמשיך ולדון בעניינו, שבמסגרתה טען, בעיקרם של דברים, כי החלטותיו של המותב לעניין סמכויות המשיבה וכן ההחלטה מיום 17.5.2023, בצירוף התנהלותו הכללית בהליכים בעניינם של הצדדים, מעידות על "נעילת" דעתו של המותב ועל קיומו של חשש ממשי למשוא פנים. בתוך כך, תיאר המערער התבטאויות של המותב במסגרת דיון מיום 30.3.2023 שבגדרו, בין היתר, נדחתה טענת פסלות שהעלה המערער בעל פה (להלן: הדיון מיום 30.3.2023). לעניין זה נטען כי במסגרת הדיון האמור הביע בית המשפט מורת רוח מעצם העלאת טענת הפסלות, ביקר את החלטתו של המערער לייצג את עצמו במסגרת ההליך, ודחה את טענותיו לעניין התנאים לשלילת אפוטרופסות באופן שמיטיב עם המשיבה. בנוסף, נטען כי קביעותיו של בית המשפט במסגרת ההחלטות לעניין סמכויות המשיבה וההחלטה מיום 17.5.2023 מעידות על עמדתו השלילית של המותב כלפי המערער והעדפתו את המשיבה. עוד טען המערער כי ההחלטות בנוגע לסמכותה של המשיבה ניתנו בהיעדר תגובה מטעמו ומבלי שהציג את טענותיו לעניין האפוטרופסות על הקטינים. לבסוף, נטען כי הצטברות

ההחלטות המתוארות בעניינו ואמירותיו של המותב במסגרת הדיונים בעניינם של הצדדים, מצביעה על חשש ממשי ממשוא פנים שיש בו כדי להקים עילת פסלות.

4. ביום 10.7.2023 דחה בית המשפט את בקשת הפסלות, וקבע כי בנסיבות המקרה לא מתעורר חשש ממשי למשוא פנים. בפתח הכרעתו ציין בית המשפט כי מדובר בבקשת הפסילה הרביעית שהגיש המערער ביחס למותב וכחלק מניסיונו "להלך אימים על בית המשפט" (שם, סעיף 13). בית המשפט קבע, בין היתר, כי ההחלטות לעניין סמכות המשיבה וההחלטה מיום 17.5.2023 הן החלטות דיוניות שאינן מקימות עילת פסלות ושממילא הדרך לתקיפתן היא במסגרת הליכי ההשגה שקבועים בחוק חלף הגשת בקשה לפסילת המותב. לעניין אמירותיו במסגרת הדיון מיום 30.3.2023, וכן אמירות נוספות שנאמרו על ידו בדיונים בהליכים בעניינם של הצדדים, קבע בית המשפט כי אין באמירות אלו כדי לבסס עילת פסלות, בשים לב להקשר שבו נאמרו, וכן לטענות שהעלה המערער ולהתנהלותו הכללית בהליכים בעניינו, לרבות הגשת מספר בקשות לפסילת המותב. לבסוף ציין בית המשפט כי הוא אינו רשאי לפסול עצמו מקום שבו לא מתקיימת עילת פסילה, וחייב את המערער בהוצאות המשיבה בסך 2,500 ש"ח.

5. מכאן הערעור שלפניי שבמסגרתו חוזר המערער, בעיקרם של דברים, על טענותיו בבקשת הפסלות. לשיטת המערער, ההחלטה לדחות את בקשת הפסלות שהגיש בעל פה במהלך הדיון ביום 30.3.2023, וכן התבטאויות של המותב במסגרת הדיון ובהן, בין היתר, התערבותו הנטענת של המותב בחקירת המערער את המשיבה, עומדות ברקע לבקשתו הנוכחית נושא הערעור והעלו בעבר חשש ממשי למשוא פנים; לכך, מצטרפות החלטות המותב לעניין סמכויות המשיבה שניתנו, כנטען, בהיעדר תגובתו של המערער ותוך התעלמות מטענותיו. בהקשר זה נטען, כי בשים לב לפסיקת בית משפט זה, קביעה שיפוטית שלפיה אין טעם בשמיעת טענות המערער בשל הסיכוי הקלוש שטענות אלו יתקבלו, יכולה כשלעצמה להקים עילת פסלות (לעניין זה מפנה המערער לע"א 9391/11 מולקנדוף נ' וייס (28.12.2011) (להלן: עניין מולקנדוף)). עוד טוען המערער כי חלף בחינה מהותית של טענותיו, המותב נימק את החלטתו לדחות את בקשת הפסלות נושא הערעור בהתבסס על התנהגותו של המערער, לרבות בקשות הפסלות הקודמות שהגיש בהליך והחלטתו לעניין הייצוג; וזאת, תוך שהוא מציג באור שלילי את התנהלותו, באופן שיש בו כדי להעיד על "נעילת" דעתו של המותב בנוגע למערער. לבסוף, המערער טוען כי במסגרת החלטות המותב בהליך, לרבות בהחלטה נושא הערעור, נפלו שגיאות מהותיות שעניינן, בין היתר, באופן הייצוג של המערער בהליך ובנימוקים שבבסיס החלטתו מיום 17.5.2023.

6. לאחר שעיינתי בערעור על נספחיו, באתי לכלל מסקנה כי דינו להידחות. אמת המידה לפסילת שופט שיושב בדין היא קיומן של נסיבות שיש בהן כדי ליצור חשש ממשי למשוא פנים מצד המותב (סעיף 77א(א) לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984; ע"א 6717/23 פלוני נ' פלונית, פסקה 5 (20.11.2023); ע"א 7444/23 נדב נ' ישורון, פסקה 6 (30.10.2023) (להלן: עניין נדב)). בנוסף, כפי שנפסק בעבר, רק במקרים נדירים טענות שמכוונות לפעילות השיפוטית כשלעצמה יקימו עילת פסלות (ע"א 3119/20 פלוני נ' פלונית, פסקה 6 (24.6.2020); ע"א 3235/19 עזובן סעאבנה נ' רשות הפיתוח, פסקה 4 (18.6.2019); וכן כאשר נטען להצטברות החלטות שמעידה לכאורה על חשש ממשי למשוא פנים (ע"א 5330/23 פלוני נ' פלונית, פסקה 6 (10.12.2023); כן ראו והשוו: ע"פ 3504/92 הלפרן נ' מדינת ישראל, פסקה 3 (28.10.1992)). איני סבור כי המקרה דנן בא בקהלם של אותם מקרים נדירים.

7. המערער טוען, בעיקרם של דברים, כי ההחלטות לעניין סמכויות המשיבה וההחלטה מיום 17.5.2023, מקימות חשש ממשי למשוא פנים. ואולם, מעיון בהחלטות האמורות עולה כי מדובר בהחלטות דיוניות, שאין בהן כדי להעיד על הכרעה שאינה אובייקטיבית בסכסוך בין הצדדים, ושמיילא הדרך להשיג עליהן – כפי שפעל המערער ביחס להחלטות בעניין סמכויות המשיבה – היא בהליכי ההשגה שקבועים בחוק חלף הגשת בקשת פסלות (ע"א 6079/23 גבעון נ' ון-אמדן, פסקה 11 (21.8.2023); ע"א 5470/23 גנות נ' כהן, פסקה 5 (10.8.2023) (להלן: עניין גנות)). זאת ועוד, הגם שהמערער טוען כי עמדתו לא נשמעה במסגרת החלטות אלו, ושיש בכך כדי להעיד על דעתו של המותב לגביו, דומה כי לא כך הם פני הדברים.

8. כאמור, בקשת רשות לערער על ההחלטות לעניין סמכויות המשיבה שניתנו בהיעדר תגובתו של המערער התקבלה, ואלו הוחזרו לבית המשפט לענייני משפחה שיכריע בהן לאחר קבלת עמדתו. כעולה מעיון בנט המשפט המערער הגיש את עמדתו, כך שהפגם שבקבלת ההחלטות האמורות בהיעדר תגובת המערער תוקן; ויודגש כי עצם קבלתה של בקשת רשות לערער על החלטה שיפוטית אינה מבססת כשלעצמה חשש ממשי למשוא פנים (עניין נדב, פסקה 6; ע"א 6066/21 ליאב יזמות וניהול פרויקטים בע"מ נ' תורג'מן, פסקה 9 (3.11.2021)). לעניין זה יוער, כי לא מצאתי ממש בטענות שנוגעות לעניין מולקנדוף, וממילא בית המשפט לא קבע כי אין טעם בשמיעת טענותיו של המערער, אלא הביע את עמדתו ביחס לסיכויי בקשתו בגדר ההכרעה בבקשתה של המשיבה נושא ההחלטות האמורות, באופן שאין בו כדי לבסס עילת פסלות כנטען (ע"א 7692/23 אקסיו מעטפות הון בע"מ נ' יהב-מיטב בע"מ, פסקה 9 (7.12.2023); ע"א

7545/22 פלוני נ' פלוני, פסקה 10 (13.12.2022). אף החלטתו של המותב מיום 17.5.2023 אינה מבססת עילת פסלות משמדובר בהחלטה דיונית שניתנה בגדר ההכרעה בבקשתה של המשיבה למינוי גורם מוסמך; אשר נעדרת קביעות מהותיות לעניינו של המערער; מה גם שעובר להכרעה זו הוגשה עמדתו של המערער. משאלה הם פני הדברים, איני סבור כי החלטות המותב האמורות מקימות חשש ממשי למשוא פנים (ע"א 7562/23 פלונית נ' פלוני, פסקה 6 (26.11.2023); ע"א 7767/23 פלונית נ' פלוני, פסקה 6 (23.11.2023); עניין גנות, פסקה 5).

9. טענותיו של המערער ביחס לאמירות המותב בדיון מיום 30.3.2023, כמו גם בנוגע לנימוקים שבבסיס החלטת בית המשפט בבקשת הפסלות, אף הן אינן מקימות עילת פסלות. ראשית, אשר לאמירות והתנהלות המותב בדיון מיום 30.3.2023, כאמור במסגרת דיון זה ביקש המערער מהמותב לפסול עצמו ובקשתו זו נדחתה. כפי שנפסק בעבר, אמנם אין מגבלה על מספר הפעמים שבהן רשאי בעל דין להגיש בקשת פסלות או ערעור על בקשה כאמור, אך עליו להצביע על עילה חדשה שלא נדונה בעבר ושקמה לאחר מתן החלטה קודמת בעניינו (ע"א 1673/23 רפאלי נ' ניב, פסקה 18 (1.5.2023); ע"א 9614/17 פלוני נ' פלונית, פסקה 4 (13.12.2017)). משכך, אין בכוחן של אמירות המותב במסגרת הדיון מיום 30.3.2023 כשלעצמן כדי לבסס עילת פסלות. ואולם, אף לגופן האמירות שאליהן מפנה המערער, כמו גם הקביעות בהחלטת הפסלות נושא הערעור, אינן מקימות עילת פסלות. כפי שנפסק בעבר, הבעת עמדה על בעל דין או בא כוחו אינה מקימה כשלעצמה עילת פסלות, ואף אמירה מוקשית מצד המותב לא תוביל בהכרח לפסילתו אלא במקרים חריגים (ע"א 8866/22 פלוני נ' פלונית, פסקה 14 (7.3.2023) (להלן: עניין פלוני); ע"א 1192/21 פלוני נ' פלונית, פסקה 12 (5.5.2021)). טענותיו של המערער בהקשר זה מכוונות בעיקרן לביקורת שהביע בית המשפט ביחס להתנהלותו הדיונית, לרבות האופן שבו התבטא במהלך הדיונים וריבוי הבקשות שהגיש בהליכים בעניינו, ואינן עולות כדי אותם מקרים חריגים שיצדיקו את פסילתו של המותב (עניין פלוני, פסקה 14; ע"א 264/23 פלוני נ' פלונית, פסקה 15 (31.1.2023); ע"א 7038/22 שושן נ' פילדס, פסקה 10 (17.11.2022)).

10. יתר טענותיו של המערער, ובהן הטענות לשגיאות מהותיות שנפלו בהחלטות בעניינו, לרבות בהחלטת הפסלות נושא הערעור, הן טענות ערעוריות במהותן שאין בהן כדי להקים עילת פסלות (ע"א 7087/23 ל.א.צ.פ ייזום בע"מ נ' סייג, פסקה 13 (24.10.2023); ע"א 6068/23 פלוני נ' פלוני, פסקה 11 (27.9.2023); ע"א 2619/21 פלוני נ' פלונית, פסקה 6 (18.5.2021)).

הערעור נדחה אפוא. משלא התבקשה תשובה, אין צו להוצאות.

ניתן היום, ב' בטבת התשפ"ד (14.12.2023).

מ"מ הנשיא

מב 23076460_M03.docx
מרכז מידע, טל' 077-2703333 *3852 ; אתר אינטרנט, <https://supreme.court.gov.il>